

Nieuwsbrief voor de Provinciale Staten n.a.v. expertmeeting zoutwinning

Inhoudsopgave

1. Toepassingen van magnesiumzout	1
2. Magnesium: een strategisch mineraal.....	1
3. Zoutwinning en bodemdaling.....	2
4. Gestapelde effecten van mijnbouw	2
5. Schade door zoutwinning	3
Contact.....	3

Nedmag in Veendam wint magnesiumzout dat zich bevindt in een unieke zoutlaag, zo'n 1500-2000 meter onder de grond. Deze zoutlaag is het restant van een oerzee vol mineralen en zouten, de Zechsteinzee, en bevat magnesiumzout van het zuiverste soort.

1. Toepassingen van magnesiumzout

Magnesiumzout is een bijzonder mineraal. Magnesium is een belangrijke bouwsteen van ons lichaam en helpt bijvoorbeeld tegen spierpijn of stress. Maar magnesium kan ook worden gebruikt om andere producten te maken of processen duurzamer te maken. De klanten van Nedmag gebruiken onze producten dan ook op veel verschillende manieren. Bijvoorbeeld voor het maken van cement en staal, om op een duurzame manier papier te produceren of kaas en bier lekkerder te maken. Tegenwoordig richt Nedmag zich steeds meer op milieu toepassingen, zoals het reinigen van rookgassen voor een beter milieu en het zuiveren van afvalwater door het terugwinnen van fosfaat. Maar ook boeren kunnen profiteren van magnesiumzout door het toe te voegen aan mest waardoor ze minder kunstmest hoeven te gebruiken én tegelijkertijd de stikstofuitstoot kunnen reduceren.

Sinds kort produceert Nedmag ook magnesiumzout voor de voedingsindustrie, bijvoorbeeld voor in kaas en brood. Met het merk *Pure Health & Earth* zet Nedmag in op zowel zoutreductie evenals magnesium verrijking in voeding en gezondheid.

Onze R&D afdeling is de afgelopen jaren flink gegroeid om uitvoering te geven aan tal van vooruitstrevende projecten. Een van deze projecten is de innovatieve teelt van zeewier op land. Samen streven we naar een toekomst waarin (eiwit uit) zeewier een belangrijke rol speelt in voeding, gezondheid en duurzaamheid.

2. Magnesium: een strategisch mineraal

De winning van magnesiumzout is van strategisch belang voor Nederland. Niet voor niets wordt magnesiumzout veelvuldig als strategische grondstof in verband gebracht met de Critical Raw Materials Act.¹ In het kader van innovatie is Nedmag in gesprek met een bedrijf dat de kritieke grondstof magnesium metaal (97% afhankelijkheid van China) wil produceren in Europa. Nedmag kan hiervoor de grondstof magnesiumchloride leveren. Zoutwinning geeft de regio Oost-Groningen

¹ European Parliament, Committee on Industry, Research and Energy (30-5-2023), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/ITRE-AM-749174_EN.pdf, p. 146.

bovendien een economisch impuls, is de basis van de chemie in Nederland en versterkt de marktpositie van Nederland en Europa.

3. Zoutwinning en bodemdaling

Nedmag wint magnesiumzout met de zogeheten ‘squeeze-methode’: het stroperige magnesiumzout wordt door het gewicht van de bovengrond vanuit de omliggende zoutlaag naar de zoutbron geperst. Dit is te vergelijken met het uitknijpen van een tube tandpasta. Met het winnen wordt zout uit de bodem gehaald, maar er ontstaat geen holle ruimte want er blijft vloeistof, onopgelost zout en gesteente achter in de caverne.

De huidige bodemdaling door zoutwinning bedraagt ongeveer 66 centimeter in het centrum van het zoutwinningsgebied (zoutwinningslocatie Tripscompagnie). Jaarlijks neemt de bodemdaling in het centrum met 2 à 2,5 cm toe. Echter verplaatst de zoutwinning van Nedmag zich naar het zuidwesten, waar de nieuwe bronnen VE-5 en VE-7 zich bevinden (die vanaf de locatie Borgercompagnie zijn aangelegd). Daardoor neemt de snelheid van de bodemdaling in het centrum van het zoutwinningsgebied af.

Door bodemdaling ontstaat een hellingshoek in het zoutwinningsgebied. Om een idee te geven van de hellingshoek: het gaat om het hoogteverschil van ongeveer vijf euromunten tussen de middenstip en de cornervlag van een voetbalveld. Deze [bodemdalingskaart](#) (1993-2022) geeft de gemeten bodemdaling aan, eind dit jaar publiceren we een nieuwe kaart.

Er ontstaat niet alleen een hellingshoek, maar zoals de heer Van Staalduinen van de Commissie Mijnbouwschade liet zien, wordt het maaiveld door de bodemdaling ook een beetje opgerekt of in elkaar gedrukt. Dit is een bekend fenomeen, dat Nedmag al enkele keren door Deltares heeft laten onderzoeken. Een plattegrond waarop de rek staat weergegeven ziet er anders uit dan een plattegrond waarop de daling zelf te zien is. Dat komt omdat rek en daling twee verschillende verschijnselen zijn. De rek mag niet te groot zijn, om te voorkomen dat gebouwen schade oplopen. Bij het laatste [onderzoek van Deltares](#), uitgevoerd in oktober 2018, was net als eerder de conclusie dat de rek door Nedmag's bodemdaling ver onder de toelaatbare grens blijft en niet tot schade aan infrastructuur en gebouwen leidt.

In verband met de bodemdaling door Nedmag's zoutwinning moet de waterhuishouding aangepast worden. Het waterschap heeft (schriftelijk) verklaard dat goed te kunnen doen voor de voorspelde bodemdaling door zoutwinning van (op het diepste punt) 95 cm. Ook in combinatie met de bodemdaling door gaswinning, die op het diepste punt van Nedmag's bodemdaling 15 cm bedraagt, waardoor de totale bodemdaling door mijnbouw op dat punt 1,1 m wordt. Binnenkort zal het waterschap het bijbehorende peilbesluit ter inzage leggen, naar verwachting wordt volgend jaar begonnen met de bouw van stuwen, gemaaltjes, etc., om het waterpeil van het oppervlaktewater op de benodigde waarde te kunnen brengen. Nedmag vergoedt alle kosten die het waterschap daarvoor maakt, zowel eenmalige als jaarlijkse.

4. Gestapelde effecten van mijnbouw

Er vindt geen gaswinning plaats in het zoutwinningsgebied van Nedmag: het ligt tussen het Groningen gasveld en het Annerveen gasveld in. Uit beide velden is de winning overigens inmiddels beëindigd. Er is dus geen sprake van gestapelde mijnbouw. Wel vindt er in het zoutwinningsgebied van Nedmag geringe bodemdaling plaats door gaswinning.

5. Schade door zoutwinning

Als Gronings bedrijf begrijpen wij de zorgen over mijnbouw en schade aan huizen goed. Nedmag heeft de oprichting van de onafhankelijke Commissie Mijnbouwschade lange tijd gestimuleerd. Mensen die schade hebben als mogelijk gevolg van zoutwinning kunnen sinds 1 november 2021 melding maken bij deze onafhankelijke commissie. De Commissie Mijnbouwschade oordeelt wat de oorzaak van de schade is en wie daarvoor verantwoordelijk is.

Agrariërs, bedrijven en instellingen die schade denken te hebben als gevolg van (bodemdaling door) Nedmag's zoutwinning, kunnen hiervoor bij Nedmag terecht.

Contact

Heeft u vragen over deze nieuwsbrief? Neem contact op met Marieke Klement, Coördinator Communicatie door te mailen naar m.klement@nedmag.nl

We kunnen u uiteraard nog veel meer vertellen en laten zien. U bent van harte welkom bij Nedmag voor een bedrijfsbezoek. Kijk ook eens op onze website: www.nedmag.nl